

Datum
2019-03-14
Ert datum
2018-12-20

Vårt diarienummer
ADM/2019:8
Er beteckning
U2018/04199/UH

Utbildningsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Ökad attraktionskraft för kunskapsnationen Sverige (SOU 2018:78)

Centrala studiestödsnämnden (CSN) vill upplysningsvis informera om att avgiftsskyldiga tredjelandsmedborgare i vissa fall kan få rätt till studiemedel i ett senare skede av sin utbildning. CSN vill även kommentera förslaget om utökade stipendier i avsnitt 8. CSN har inga synpunkter på betänkandets förslag i övrigt.

7. Avgifter för studier

7.5 Studieavgiftsförordningen bör revideras

7.5.1 Tidpunkten för avgiftsskyldighet bör förtydligas

Beslutet bör avse förhållanden som råder vid utbildningens start

I normalfallet har en tredjelandsmedborgare som är avgiftsskyldig enligt förordning (2010:543) om anmälningavgift och studieavgift vid universitet och högskolor, inte heller rätt till svenskt studiemedel.¹ Förutsättningarna för rätt till studiemedel kan dock, precis som avgiftsskyldigheten, ändras under utbildningens gång. Det finns alltså en möjlighet att en studerande som är avgiftsskyldig vid utbildningens start har rätt till studiemedel i ett senare skede av studierna. Det kan t.ex. gälla för en studerande som har eller får en familjerelation till en svensk, eller till en annan utländsk medborgare som bor eller arbetar i Sverige.

8. Stipendier och annan finansiering av tredjelandsstudenter

8.4 Det behövs ett mer heltäckande system för att stödja avgiftsskyldiga studenter

8.4.1 Lärosätena ska förfoga över 120 miljoner kronor av stipendiemedlen och avgöra hur de ska användas

Stipendierna bör kunna gå till levnadsomkostnader

Som framgår i kommentaren till avsnitt 7.5.1 ovan, har en tredjelandsmedborgare som är avgiftsskyldig normalt inte rätt till studiemedel.

¹ Utländska medborgares rätt till studiemedel regleras i 1 kap. 1-6 §§ och 3 kap. 4 § studiestödslagen (1999:1395).

Det kan dock inte uteslutas att en studerande som har varit avgiftsskyldig vid utbildningens start och som har fått stipendium från t.ex. Svenska Institutet, i ett senare skede beviljas studiemedel från CSN för samma period. CSN har i sin handläggning uppmärksammat något enstaka fall där studerande både har ett stipendium från en offentlig aktör i Sverige och studiemedel från CSN. Vi har dock inga uppgifter om hur vanligt förekommande det är.

CSN har konstaterat att det inte finns något utrymme i studiestödsbestämmelserna för att neka en studerande som har studiestöd eller motsvarande offentligt reglerad studiefinansiering från en annan myndighet eller organisation i Sverige studiemedel.²

CSN anser att bristen på samordning mellan studiemedlet och de aktuella stipendierna blir särskilt problematisk om stipendierna är avsedda för samma ändamål som studiemedlet.³ CSN bedömer att detta kan bli mer förekommande om stipendierna utökas och justeras för att täcka levnadsomkostnader på det sätt som föreslås i betänkandet. CSN önskar därför att man i den fortsatta beredningen behandlar frågan om samordning mellan studiestödet och andra offentligt reglerade stipendier i Sverige.

Beslut om detta remissvar har fattats av chefsjuristen Åsa Lindahl efter föredragning av utredaren Alexandra Swenning Berglin. I arbetet med remissvaret har även utredaren Karin Hennings deltagit.

Åsa Lindahl

Alexandra Swenning Berglin

² Av 3 kap. 25 § fjärde stycket studiestödslagen (1999:1395) framgår att studiemedel inte får inte lämnas för den tid då den studerande beviljats studiestöd eller motsvarande studiefinansiering från ett annat land. Det framgår vidare av 3 kap. 33 a § första stycket studiestödsförordningen (2000:655) att detta avser offentligt reglerade och finansierade ersättningar som lämnas till studerande och som utgör eller kan jämföras med sociala förmåner enligt EU-rätten.

³ Studiemedlet samordnas med utländsk studiefinansiering som lämnas för samma ändamål (13 a kap. 2 § CSNFS 2001:1).